

Samhällsutvecklingsförvaltningen
Mats Falås

Tekniska nämnden

Trafiklösning för Mörbyledens korsningar väster om E18

Ärendet

Området runt Mörby centrum är viktigt för Danderydsborna. Många passerar, utför ärenden eller på annat sätt påverkas av miljön i centrumområdet. De offentliga platserna ska sammanlänkas. Gator, parker och stråk ska rustas upp samtidigt som VA-ledningarna förnyas.

Omdaning, gör hela området mer trivsamt, förbättrar framkomlighet för samtliga trafikslag och ökar möjligheterna till enkel och säker hämtning och lämning i området.

Olika lösningar har undersökts och samhällsutvecklingsförvaltningen har utifrån resultatet av detta arbete kommit fram till en trafiklösning som torde gynna de flesta som påverkas av omdaning.

Med detta ärende föreslås Tekniska nämnden besluta att Mörbyledens korsningar väster om E18 utformas med cirkulationsplatser.

Samhällsutvecklingsförvaltningens förslag till beslut

Tekniska nämndens beslut

Tekniska nämnden fastställer korsningarna vid Mörbyleden väster om E18 att utformas med cirkulationsplatser i enlighet med tjänsteutlåtande daterat 2024-09-19.

Bakgrund

Mörby centrum är en kommunikationsnod och kommunens största centrum för handel och service. Många rör sig i denna centrala del av kommunen och berörs av upprustningen.

Kommunfullmäktige beslutade 2013-10-21 (§ 82) att genomföra exploatering avseende Mörby centrum.

Mitt i Mörby centrum väster om E18 finns två cirkulationer, Busstorgscirkulationen och Askcirkulationen. Dessa två korsningspunkter är av central betydelse för gestaltning och utformning av hela området samt för bil-, buss-, gång- och cykeltrafik som passerar området.

För att kunna fortsätta arbetet med fördjupad projektering och utformning av allmänplatsmark, VA med mera inför kommande ombyggnationer behöver val av trafiklösning fastställas.

Samhällsutvecklingsförvaltningen
Mats Falås

Val av trafiklösning har stor betydelse för den fortsatta utformningen av området och behöver därför fastställas med politiskt ställningstagande. Om val av trafiklösning ändras vid senare tillfälle innebär det påtaglig tidsfördröjning och kostnadsökning för genomförandet av upprustningen av Mörby centrum.

Samhällsutvecklingsförvaltningens utredning

Förvaltningen har på olika sätt utrett frågan om den framtida utformningen av området runt Mörby centrum. Det har genomförts omfattande trafikutredningar där två alternativa utformningar av gaturummet undersökts. Korsningarna i Mörbyleden väster om E18 har i det ena alternativet utformats med cirkulationer likt nuvarande utformning. I det andra alternativet har trafiksignaler utretts.

Olika resurser har bidragit med gestaltungsförslag och lösningar som optimerar platsen i det två alternativen. Grönstrukturer har tagits fram för att ge så många ekosystemtjänster som möjligt. Erfarenhetsutbyte med sakkunniga på förvaltningen samt med miljö- och stadsbyggnadskontoret har gett värdefull kunskap i arbetet. Detta sammantaget ger ett väl underbyggt förslag på områdets utveckling och framtida gestaltning.

Jämförelse mellan cirkulation och trafiksignal

I de alternativa utformningar som tagits fram finns ett cirkulationsplatsalternativ och ett trafiksignalsalternativ för korsningarna vid Mörbyleden väster om E18. Alternativen liknar varandra till stor del, men korsningsalternativen ger också vissa skillnader.

I cirkulationsalternativet finns ett körfält i vardera riktningen mellan korsningarna och öster om busstorgscirkulationen finns det ett körfält österut och två körfält västerut. I trafiksignalsalternativet är det två körfält i vardera riktning och öster om busstorgskorsningen är det ett körfält österut och tre körfält västerut.

Det ökade antalet körfält i trafiksignalsalternativet som tar mer plats tillsammans med flertalet trafiksignaler skapar mer en känsla av motorled där människan inte sätts i centrum jämfört cirkulationsalternativet.

Dagens mycket populära hämta-lämna-platser mellan korsningarna kan bibehållas i cirkulationsalternativet. I trafiksignalsalternativet kan inte hämta-lämna-platserna behållas, eftersom fordon som lämnar i hämta-lämna-fickan behöver förflytta sig över två körfält på en kort sträcka för att kunna fortsätta resan mot Gamla landsvägen och vidare mot E18 södergående. En sådan trafikrörelse bedöms inte vara trafiksäker samt riskerar att blockera båda körfälten österut.

I cirkulationsalternativet ryms den nya utformningen sannolikt inom nuvarande utbredning utan att Svärdvägsparkeringen behöver påverkas. I trafiksignalsalternativet tar de tillkommande körfälten mer plats, vilket

Samhällsutvecklingsförvaltningen
Mats Falås

innebär att c:a 6 parkeringsplatser på Svärdvägsparkeringen behöver tas bort.

En trafikanalys med simulering av befintlig och tillkommande trafik har tagits fram som jämför cirkulation med trafiksignal. Cirkulationsalternativet innebär generellt något kortare kölängder under förmiddagens rusningstrafik jämfört trafiksignalsalternativet. I cirkulationsalternativet ökar kölängderna i Golfbanevägens norrgående körfält relativt alternativet. I trafiksignalsalternativet ökar köerna under eftermiddagens rusningstrafik i Mörbyleden västerut, Gamla landsvägen söderut och Edsviksvägen österut.

Med trafikökningen som simuleras i trafikanalysen ökar kölängderna generellt. Vid väldigt hög trafikbelastning under eftermiddagarna ger trafiksignalsalternativet generellt något högre trafikkapacitet jämfört cirkulationsalternativet. Köerna på platsen under rusningstrafik kommer dock inte kunna byggas bort i sin helhet vid någon av alternativen.

Cirkulationsalternativet bedöms vara väsentligt mer robust jämfört trafiksignalerna eftersom trafiksignalalternativets aktiva styrning kan slås ut vid strömavbrott, påkörda stolpar och liknande situationer. Utslagna trafiksignaler skapar mycket omfattande köer.

Investeringskostnaderna för såväl projektering som anläggning av cirkulationerna är lägre än för trafiksignalerna. Driftkostnaderna för cirkulationsalternativet är också lägre eftersom de inte kräver löpande aktiv optimering av det avancerade trafiksignalssystemet.

Samhällsutvecklingsförvaltningens bedömning

Förvaltningens bedömning är att cirkulationsplatser även i fortsättningen är det bästa helhetsalternativet för de två korsningarna på Mörbyleden väster om E18.

Huvudmotiven för cirkulationer framför trafiksignaler är att:

- med cirkulationer minskar känslan av motorled genom centrum
- med cirkulationer behålls hämta-lämna-platser mellan korsningarna i Mörbyleden
- med cirkulationer minskar intrånget på Svärdvägens parkering
- med cirkulationer skapas en robust och mindre störningskänslig trafiklösning
- med cirkulationer minskar investerings- och driftkostnaderna

Konsekvenser för barn och unga

Föreslagen lösning bedöms inte ha särskilda konsekvenser för barn och unga.

Ekonomiska konsekvenser

Såväl investerings- som driftkostnader bedöms vara lägre med det förordade cirkulationsalternativet jämfört med trafiksignalsalternativet.

Datum
2024-09-19**Diarienummer**
TN 2024/0391Samhällsutvecklingsförvaltningen
Mats FalåsStefan Sorpola
SamhällsutvecklingsdirektörDavid Johannesson
tf Anläggningschef

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande, Trafiklösning för Mörbyledens korsningar väster om E18
2. Översiktsritning Mörby Cirkulationsalternativet
3. Översiktsritning Mörby Trafiksignalsalternativet
4. Trafikanalys Mörby Centrum, Sweco,
5. Kommunfullmäktige Beslut 2013-10-21 (§82)

Expedieras
[Klicka här för att lägga till text.](#)